

evidence of any instrument or other act thereby communicated of any of the Communities or of any Community institution."

Vil det følge af lovforslag nr. 157, at de af Europadomstolen knæsatte fællesskabsretlige principper og fortolkninger inkorporeres i dansk ret i samme udstrækning som de inkorporeres i engelsk ret i henhold til de citerede engelske bestemmelser?

*Svar:*

Ja. Det følger af EØF-traktatens art. 177 (art. 150 i Euratom-traktaten og til dels art. 14 i EKSF-traktaten), at fortolkning af fællesskabsretten i sidste instans henhører under Europadomstolen.

EØF-traktatens art. 177 (og de tilsvarende artikler i de øvrige traktater) inkorporeres i dansk ret ved tiltrædelseslovforslagets § 3. Det følger heraf, at EF-domstolens fortolkninger af de fællesskabsretlige regler skal lægges til grund ved anvendelsen i Danmark af fællesskabsretten.

Bestemmelsen i det engelske tiltrædelsesforslag, Section 3, tilsigter ifølge den engelske „Solicitor General“'s udtalelse under debatten i det britiske underhus om denne bestemmelse at undgå at skabe en midlertidig usikkerhed i de engelske domstole med hensyn til fortolkningen af fællesskabsretsakterne. En fjernelse af bestemmelsen fra det engelske tiltrædelseslovforslag ville imidlertid iflg. „the Solicitor General“ ikke ændre fællesskabsrettens substans eller effektivitet.

Bestemmelsen er således en „vejledning“ til de engelske domstole. Dens optagelse i det engelske lovforslag må derfor alene ses på baggrund af den særlige engelske retspraksis med hensyn til anvendelse af „fremmed ret“ ved engelske domstole.

*Spørgsmål 29:*

Europa-domstolen har i en række afgørelser bygget sine konklusioner på den antagelse, at Rom-traktaten gælder uigenkaldeligt som grundlag for en originær retsorden.

Betyder dette, at medlemsstaternes domstole bør betragte Rom-traktaten som bindende for sig, uafhængigt af den nationale forfatning (grundlov) og uafhængig af folkerettens regler om traktater?

*Svar:*

Grundlaget for de danske domstoles anvendelse af Rom-traktaten og anden fællesskabsret ved et medlemskab af EF skabes ved dansk rets regler, især grundlovens § 20 og (forslag til) lov om Danmarks tiltrædelse af De europæiske Fællesskaber. Der er således ikke tale om, at danske domstole skal anvende fællesskabsretten uafhængigt af den danske forfatning.

Om forholdet mellem den danske grundlov og fællesskabsretten henvises til justitsministeriets redegørelse om EF og grundloven, afsnit V, punkt 3 (side 78-86).

EF-traktaterne er indgået som folkeretlige traktater, og spørgsmål om traktaternes bindende kraft må i princippet afgøres efter folkerettens almindelige regler. Ligesom i FN og mange andre internationale organisationer er det dog ikke samtlige den klassiske folkerets regler, som finder anvendelse. Såfremt en part misligholder en traditionel traktatforpligtelse, gælder det eksempelvis efter folkeretten, at den anden part kan nægte at opfylde sin pligt, medens denne situation i mange tilfælde i fællesskabsretten er reguleret efter særligt fastsatte fremgangsmåder.

For så vidt angår spørgsmålet om opsigelse af EF-traktaterne med hjemmel i almindelige folkeretlige grundsætninger, henvises til besvarelsen af spørgsmål 30.

*Spørgsmål 30:*

Kan Rom-traktaten uanset art. 240 opsiges på grund af bristende forudsætninger efter folkerettens almindelige principper for traktater?

*Spørgsmål 46:*

Kan man drage paralleller til FN-pagten, hvori der heller ikke er bestemmelser om udmeldelse?

*Svar:*

I besvarelse af de to spørgsmål henvises til nedenførte uddrag af en artikel af professor Max Sørensen i Juristen 1963, nr. 4:

„Traktaten indeholder ingen opsigelsesklausul og er iflg. art. 240 af „ubegrænset varighed“, modsat for eks. traktaten af 18. april 1951 om Kul- og Stålfællesskabet, der iflg. art. 97 er afsluttet for et tidsrum af